

Визначені проблемні аспекти підходів до аналітичної обробки інформації з метою прийняття зважених управлінських рішень щодо збереження стійкості і платоспроможності підприємств, незалежно від їх розміру і форм власності в умовах нестабільного зовнішнього середовища доцільно розглядати і з точки зору генерації різних видів ризиків, що буде розглядатись в подальших дослідженнях.

- 1.Абрютина М.С. Экспресс-анализ финансовой отчетности / М.С. Абрютина. – М.: Дело и Сервис, 2003. – 256 с.
- 2.Безгінова Л.І. Фінансова стійкість як критерій оптимізації структури капіталу підприємства торгівлі / Л.І. Безгінова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2005. – Вип. 1. – С. 283-291.
- 3.Бланк И.А. Управление финансовыми рисками / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2005. – 600 с.
- 4.Гридчина М.В. Финансовый менеджмент / М.В. Гридчина. – 5-е изд. – К.: МАУП, 2004. – 160 с.
- 5.Кононенко О., Махонько О. Аналіз фінансової звітності. – 4-те вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2006. – 200 с.
- 6.Финансовый менеджмент: теория и практика / Е.С. Стоянова, Т.Б. Крылова, И.Т. Балабанов, Е.В. Быкова, И.Г. Кукукина др.; под ред. Е.С. Стояновой. – 5-е изд. – М.: Перспектива, 2004. – 656 с.
- 7.Dixon R. Financial Management. – 2-nd ed. – ACCA Logman Group UKLtd, 1991. – 340 p.

Отримано 26.03.2013

УДК 330.101.332

С.Б.ТИМОФІЄВА

Харківська національна академія міського господарства

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА КОНКУРЕНЦІЯ

Розглядається модернізація як фактор конкурентоспроможності економіки України.

Рассматриваются модернизация как фактор повышения конкурентоспособности экономики Украины.

Considered as a factor in the modernization of Ukraine's economy competitiveness.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентні переваги, порівняльні переваги, стадії конкуренції, стратегічна модернізація.

Актуальність проблеми визначається тим, що глобальна економічна криза загострила конкуренцію на різних рівнях реалізації товарно-фінансових взаємовідносин господарюючих суб'єктів. Суттєвою характеристикою сучасного етапу розвитку ринкової економіки є зростання потреби в стратегічній модернізації промисловості, що забезпечить економічне зростання економіки. Відповідно доцільним є необхідність

з'ясування таких понять, як «конкуренція», «конкурентоспроможність регіонів», «модернізація».

Конкурентоспроможність є однією з основних економічних категорій в ринкових відносинах, яка формується на рівнях товару, підприємства, галузі, особливе місце займає конкурентоспроможність регіону. Це пояснюється тим, що регіони є самостійними суб'єктами ринкових відносин, де безпосередньо реалізуються поставлені цілі і завдання задоволення соціально-економічних потреб населення, в досягненні яких суттєве значення має їх конкурентоспроможність. Наростання тенденцій регіоналізації, регіональної інтеграції у світовій економіці призводить до зростання необхідності чіткого визначення поняття «конкурентоспроможність регіону». Незважаючи на велику кількість економічної літератури з регіональної економіки, в даний час «конкурентоспроможність регіону» є найменш вивченим поняттям, що, з одного боку, призводить до відсутності єдиної методики оцінки, комплексу показників і критеріїв оцінки рівня конкурентоспроможності, з іншого боку – до відсутності єдиних підходів у розробці типових управлінських рішень і заходів щодо підвищення поточного рівня конкурентоспроможності та потенційного зростання. Існують різні трактування поняття «конкурентоспроможність регіону».

Конкурентоспроможність регіону – це роль і місце регіону серед інших регіонів щодо здатності: забезпечити високий рівень добробуту населення і реалізувати наявний економічний потенціал (у його виробничій, фінансовій, трудовій, інвестиційної, інноваційної, ресурсно-сировинної та інших складових). Отже, конкурентоспроможність – це системна категорія, обумовлена економічними, соціальними і політичними чинниками, які забезпечують стабільне становище розвитку регіонів і країни в цілому.

Поняття «модернізація» досить широко використовується в різних науках та тісно зв'язане з поняттями, які передбачають оновлення або позитивні зміни у суспільстві, як «перебудова», «реформи», «нововведення», «розвиток». В ході економічних дискусій визначилися дві позиції. Представники першої вважають, що модернізація економіки неможлива без модернізації політичної та інституційної, інші, навпроти, виступають за модернізацію «технологічну», яка здійснюється у межах існуючої системи, для якої характерне домінування держави як ресурсу, а не як перепону розвитку. В економічній літературі під модернізацією розуміють структурні, технологічні і інституційні зміни в національній економіці, направлені на підвищення її конкурентоспроможності. Символами економічної модернізації є «економіка знань», «економіка різноманіття», «глобалізація економіки». Модернізація економіки

передбачає як технологічне оновлення діючого виробничого потенціалу, так і прискорення розвитку високотехнологічних видів діяльності і призвана перетворити технологічні й організаційні нововведення у основний фактор розвитку економіки. Модернізація економіки має неприливний характер, але при розгляді в історичній динаміці набуває циклічний характер.

Великий доробок у розробку загальнотеоретичних питань модернізації, конкуренції належить вченим Абалкіну Л.І., Аганбегяну А.Г., Мау В.А., Акаєву А. [1-4]. Антикризові аспекти стратегічної модернізації економіки розглядаються у працях таких дослідників, як Е.С. Набиулліна [5] та ін. Комплексні проблеми формування державної економічної політики, яка направлена на розвиток науково-технічних аспектів модернізації розглядається у працях таких учених, як Мау В.А., Комков Н.І. [3, 6] та ін.

Для України означені аспекти є найактуальнішими, оскільки ринкові реформи призвели до широкомасштабного морального старіння та фізичного зносу основних фондів у промисловості. У країні до недавня практично не використовувалися модернізаційні фактори економічного зростання.

В умовах завершення глобальної економічної кризи і перспектив післякризового розвитку формування організаційно-управлінських механізмів стратегічної модернізації стає важливим фактором позитивного економічного розвитку як окремих підприємств, галузей, так економіки в цілому.

На сьогодні з урахуванням реалій глобальної економічної кризи – конкурентоспроможність підприємств промисловості України із здебільшого стала визначатися рівнем їх науково-технічного розвитку. У даній ситуації керівники багатьох підприємств, усвідомили, що їх стратегії управління, орієнтовані перш за все на показники фінансової прибутковості й не враховують потреби у сучасній модернізації, що стримує зростання конкурентоспроможності замість того, щоб підтримувати її.

За цих умов політика стратегічної модернізації стає важливим компонентом розвитку підприємств промисловості України, у зв'язку з чим особливе значення набуває формування управлінської парадигми стратегічної модернізації промисловості. Питання використання факторів стратегічної модернізації промисловості стають пріоритетними як національному, так і на галузевому й корпоративному рівнях управління економікою України.

У цій ситуації дослідження проблем і визначення напрямів формування механізмів управління процесами стратегічної модернізації за умов впливу глобальної економічної кризи та після кризового розвитку

безумовно має як науковий, так і практичний інтерес.

Роль та значення, яке стратегічна модернізація економіки при роботі в умовах впливу глобальної економічної кризи має у сучасних умовах розвитку економіки України, висуває пов'язані з нею проблеми у центр досліджень сучасної економічної науки. Інтерес вчених до даної проблеми досить значний, про що свідчать численні публікації.

Центральною ідеєю модернізації є ідея конкурентоспроможності економіки, а досягнення конкурентоспроможності національної економіки можливо за умов її модернізації. Цей взаємозв'язок між необхідністю підвищення конкурентоспроможності української економіки та стратегічною модернізацією може реалізуватися лише на основі відповідних організаційно-економічних механізмів управління процесами. Необхідність формування механізмів управління процесами стратегічної модернізації економіки обумовлена необхідністю дотримуватися основних управлінських і правових категорій, що визначають задачі функціонування систем управління промисловістю. Перед сучасною наукою постає складна задача формування пріоритетів управління процесами стратегічної модернізації, оскільки саме вони є обов'язком ланцюгом у процесі перетворень в українській економіці. Незважаючи на те, що питання протидії факторам впливу кризи досить досліджені у сучасній управлінській практиці, їх використання для системи управління в економіці України є обмеженим через ігнорування ситуацій з урахуванням потреб модернізації.

Новий етап розвитку економіки, обумовлений сучасними об'єктивними тенденціями глобалізації, визначає потреби у підвищенні конкурентоспроможності української економіки на основі стратегічної модернізації. Тому серед усіх видів управлінської діяльності важливе місце посідає створення системи управління, що формує механізми сталого функціонування та розвитку економіки України. За відсутності такої системи управління економіка потерпає від наростання економічних диспропорцій, які знижують сталість розвитку, обмежують можливості модернізації, щодо підвищення національної конкурентоспроможності. Формування механізмів управління процесами стратегічної модернізації це інтеграція методів антикризового управління, на основі досягнення взаємопов'язаних конкурентних, технологічних, організаційних цілей, що сприяють ефективній реалізації стратегії модернізації.

Виходячи з тенденцій розвитку сучасного суспільства необхідно виходити з нової модернізаційної парадигми української управлінської політики стратегічної модернізації, яка передбачає перехід до методів, що орієнтовані на сталий розвиток з опорою на управлінські механізми, адаптовані до стратегії модернізації у рамках існуючої організаційної

структури української економіки за умов її інтеграції у світову економіку важливим є розв'язання наступних задач:

- Забезпечення більш ефективну координацію дій державних міністерств і відомств, а також органів виконавчої та законодавчої влади у сфері політики стратегічної модернізації.

- Введення більш чіткої процедури антикризисного моніторингу й оцінки ефективності стратегічної модернізації держслужбовців.

- Запровадження концепції впровадження механізмів управління процесами стратегічної модернізації у механізмі антикризового управління економікою, основними положеннями якої є:

- Формування інформаційного середовища, що адекватне сучасному рівню і перспективам розвитку технології стратегічної модернізації.

- Направленість впровадження механізмів управління процесами стратегічної модернізації у механізмі антикризового управління промисловістю на виділення інформаційних складових технічних і технологічних механізмів з метою підготовки управлінського середовища, яке здатне створювати та швидко засвоювати нові технології управління на ґрунті розвитку технологій стратегічної модернізації.

- Засобами впровадження механізмів управління процесами стратегічної модернізації є підготовка, що формує системні підходи до управління.

- Відображення діалектики реального процесу взаємозв'язку впровадження механізмів управління процесами стратегічної модернізації, якості підготовки управлінського середовища на ґрунті реалізації у взаємодії методологічних принципів науковості, системності, цілісності, спадкоємності та ін.

- Конкретизація й деталізація цілей стратегічної модернізації повинна бути направлена перш за все на реальний сектор економіки, яка базується на структурних перетвореннях і впровадження антикризових технологій. Для кожної зі стадій стратегічної модернізації української економіки необхідно розробка адекватної концепції розвитку, що ґрунтується на системно-еволюційних закономірностях й враховує векторну направленість її розвитку, рівень інституціонального потенціалу. Дана концепція визначатиме місце та роль механізмів управління процесами стратегічної модернізації в умовах партнерства державних органів і підприємств промисловості, форми і методи підвищення конкурентоспроможності з урахуванням тенденцій лібералізації господарської діяльності.

І.Абалкин Л. Логика экономического роста / Л. Абалкин. – М.: Ин-т экономики РАН, 2002. – 174 с.

2. Аганбегян А.Г. Социально-технологическое развитие России / А.Г. Аганбегян. – М.: Дело, 2004. – 255 с.
3. Мау В. Драма 2008 года: от экономического чуда к экономическому кризису / В. Мау // Вопросы экономики. – 2009. – №2. – С.
4. Акаев А.О стратегии интегрированной модернизации экономики России до 2025 года // Вопросы экономики. – 2012. – № 4. – С. 97-116.
5. Набиуллин Э.С. Россия 2020 / Э.С. Набиуллин. – М.: Минэкономразвития России, 2008. – 74 с.
6. Комков Н.И. Инновационно-технологическое развитие экономики / Н.И. Комков. – М.: МАКС Пресс, 2005. – 591 с.

Отримано 24.02.2013

УДК 658.5

Н.М.ШМАТЬКО, канд. екон. наук

Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків

ВИНИКНЕННЯ АУТСОРСИНГОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГІПЕРКОНКУРЕНЦІЇ

Розглядається поняття аутсорсингу та аутсорсингового підприємства, визначено переваги та недоліки аутсорсингу, запропоновано напрями розвитку конкурентного потенціалу аутсорсингового підприємства на основі використання внутрішніх можливостей, запропоновано стратегію розвитку конкурентного потенціалу аутсорсингового підприємства.

Рассматривается понятие аутсорсинга и аутсорсингового предприятия, определены преимущества и недостатки аутсорсинга, предложены направления развития конкурентного потенциала аутсорсингового предприятия на основе использования внутренних возможностей, предложены стратегия развития конкурентного потенциала аутсорсингового предприятия.

The concept of outsorsingu and outsorsingovogo enterprises is examined, certainly advantages and lacks of outsorsingu, directions of development of competition potential of outsorsingovogo enterprise are offered on the basis of the use of internal possibilities, are offered strategy of development of competition potential of outsorsingovogo enterprise.

Ключові слова: аутсорсинг, аутсорсингове підприємство, внутрішні можливості.

В умовах гіперконкуренції основною конкурентною перевагою є можливість надавати товари і послуги, максимально відповідні запитам споживачів в мінімально короткі терміни. Дуже часто поєднати всі необхідні ресурси і здійснити всі необхідні бізнес-процеси на конкурентоздатному рівні окреме підприємство не спроможне, оскільки нові запити на ринку виникають набагато швидше, ніж процеси, здійснювані на підприємстві. Відособлені підприємства, перебуваючи в кризових умовах, не мають необхідного обсягу ресурсів, не тільки для вирішення завдань перспективного та поточного розвитку, у той час як інтегровані системи розширюють їхні можливості по інвестуванню й фінансуванню на основі концентрації й інтеграції капітала. Все це зумовило виникнення